

ÕPIME MÕNUGA

XII täiskasvanud õppija nädal Eestis 2009

Haridus- ja Teadusministeerium

2.-9. oktoober 2009
XII täiskasvanud õppija nädal

Kuidas?

ÕPIME MÕNUGA

Loovalt ja
innovatiivselt

XII TÄISKASVANUD ÕPPIJA NÄDAL

2009

Toimetaja: Külliki Steinberg
Konsultandid: Ene Käpp, Sirje Plaks, Kerttu Taidre
Kujundaja: Mihkel Ronk
Keeletoimetaja: Kati Kio
Aasta õppijate fotod: Liisi Peets
Väljaandja: ETKA Andras, Valge 10, Tallinn 11413, www.andras.ee

Sisukord

Hea lugeja!	4
Täiskasvanud õppija nädala (TÕN) võrgustik ühendab	6
Avaüritus	8
Grundtvigi päev	9
E-õppe päev	9
Täiskasvanuhariduse foorum	10
TÕN ülikoolides	10
Õpitamm	11
Õpibuss	11
Täiskasvanud õppijate foorum (TÕF)	12
Koostööseminarid	13
Koolitajad õpivad	13
Meediakajastus	14
Edulood	15
Неделя взрослого учащегося (TÕN/НВУ)	39
The Adult Learners' Week (ALW)	40

Raamat on välja antud ELi struktuuritoetuse, Euroopa Sotsiaalfondi programmi „Täiskasvanuhariduse populariseerimine” raames.

Majanduse langusperioode peetakse selginemise ajaks, siis eraldatakse terad sõkaldest ja saab selgeks, mis on tegelikult oluline.

Hea lugeja!

Kogumik Sinu käes räägib 2009. aasta täiskasvanud õppija nädalast, mida korraldati sellel aastal juba kaheteistkümnendat korda.

Tänavune aasta on olnud keeruline – iseloomustavad seda ju suurenev töötus ja kestev majanduskriis, eelarvekärped ja pankrotid. Kuid sellesse keerulisse aega on mahtunud ka meid liitev üldlaulupidu, vabadussamba avamine ning saame rõõmuga tõdeda, et täiskasvanuhariduse populariseerimine on riigis jätkuvalt prioriteetne valdkond. Täiskasvanuharidust on kärpenuga puudutanud vähem kui mõnda teist valdkonda.

Täiskasvanuhariduse jaoks on tänavune aasta olnud erakordselt edukas. Selles valdkonnas on käivitunud kolm olulist programmi, mida rahastatakse Euroopa Sotsiaalfondist ja riigieelarvest. Elukestva õppe strateegia 2005–2008 peamine eesmärk tõsta elukestvas õppes osalemine 10 protsendini sai peaaegu täidetud, me jõudsime 9,8 protsendini. Vabariigi Valitsus kinnitas vahetult enne TÕNi avalööki uue täiskasvanuhariduse arengukava, mis annab strateegilised tegevusjuhised järgmiseks viieks aastaks. Osalusprotsenti soovime suurendada ka edaspidi, kuid lisaks sellele tahame planeeritud tegevustega aidata kaasa kutse- ja erialase ettevalmistusega inimeste arvu kasvule ning sellele, et iga inimene omanuks vähemalt üks tase kõrgema haridustaseme või kvalifikatsiooni.

Majanduse langusperioode peetakse selginemise ajaks, siis eraldatakse terad sõkaldest ja saab selgeks, mis on tegelikult oluline. Olin mures, kas 2008. aasta lõpuks saavutatud elukestvas õppes osalemise määr 9,8% langeb taas mitme aasta tagusele tasemele. Õnneks näitavad numbrid sootuks vastupidist trendi: võrreldes mullu sama aja näitajatega on osalusprotsent esimestel kvartalitel hoopis suurenenud. Loodame, et see tõus jätkub ka tulevastel aastatel.

2009. aasta täiskasvanud õppija nädal oli kantud loovuse ja innovatsiooni ideest. Deviis oli valitud seetõttu, et 2009. aasta on kuulutatud Euroopa loovuse ja innovatsiooni aastaks. Paljudel nädala raames korraldatud üritustel tõdeti, et on oluline arendada inimeste loovust, mis võimaldab elukestva õppe kaudu tõsta isiklikke, töö ja ettevõtlusega seotud ning sotsiaalseid pädevusi ning keerulisel ajal hakkama saada.

Üks nädal ise ei tee midagi, nädal – see on ainult loetud arv päevi kalendris. Nädala sisustavad inimesed. Täna kõiki korraldajaid, kaasamõtlejaid ja ka neid tunnustatud inimesi ja organisatsioone, kes on üle saanud eestlase tagasihoidlikkusest ning julgenud teiste innustamiseks oma mõnikord lausa rasket õpi- või õpetamisluugu avalikkuse ette tuua ja selle kaudu teistele eeskujuks olla.

Albert Einsteinilt pärineb tsitaat: „Mul ei ole ühtegi erilist annet. Ma olen lihtsalt uudishimulik.“ Oli tal siis enda annete suhtes õigus või mitte, aga just uudishimu, mitte sundimine, on see liikumapaneev jõud, mis inimest enesearendamise juurde juhatab. Täiskasvanud õppija nädala üks olulisi eesmärke ongi inimestes uudishimu äratada.

Tõnis Lukas
haridusminister

A handwritten signature in blue ink, reading 'Tõnis Lukas', with a long horizontal line extending from the end of the signature.

Rahvusvaheline seminar Tallinnas 19.-20. novembril

TÕNi võrgustiku liikmed Ida-Virumaalt

Täiskasvanud õppija nädala (TÕN) võrgustik ühendab

Meie maailmas, kus iga päev toob kinnitust, et koostöös peitub jõud, ühinevad inimesed, et teha midagi, millesse nad usuvad. Neid võivad ühendada töö, hobi, mõtteviis, maailmavaade, sarnane saatus ja kes teab mis kõik veel. Inimesi võib ühendada ka tegevus, mis neile omane on.

Eestimaal on sellest ajast alates, kui täiskasvanuharidus aktuaalse teemana esile kerkis, ühinenud ikka rohkem ja rohkem õppimise usku inimesi, kes ei pea paljuks luua ja üles ehitada õppimissõbralikku ühiskonda.

Rahvusvahelisel seminaril „Networks and partnerships promoting adult education” 19. novembril peetud ettekandes arutles Urmo Kübar, Eesti Mittetulundusühingute ja Sihtasutuste Liidu tegevjuht, ämbliku ja meritähe tüüpi organisatsioonide üle: „Kui rebime ühe jala kujuteldava ämbliku küljest, oleme teda tõsiselt vigastanud. Kindel surm ootab ämblikku, kui ründame tema pead. Meritähnt seevastu on täiesti erinev: tal ei ole pead, tema peamised organid korduvad igas tema jalas. Meritähnega ei saa võidelda teda pooleks lõigates. Mõni neist suudab oma keha koguni vaid ühe jala külge üles ehitada. Ämblik funktsioneerib tsentraliseeritud organisatsioonina, meritähnt detsentraliseerituna. On väga lihtne teha kahju ämbliku tüüpi organisatsioonile, samal ajal kui meritähe tüüpi organisatsioon on väga raske peatada.”

Meie meritäht – TÕNi võrgustik – toimib ja seda kogemust oli eespool nimetatud seminaril võimalik jagada Sloveenia, Iirimaa, Ungari, Venemaa, Leedu ja Taani kolleegidega, laiendades võrgustikku rahvusvahelise koostöö vormis.

Võrgustik kodus Eestis püsib tänu kohalikele koordinaatoritele, kelle ümber koondunud aktiiviga käib töö aastaringset. TÕNi maakondlikud koordinaatorid on: **Heli Gescheimer** Harjumaal, **Aivi Telvik** Hiiumaal, **Maire Merioja** Ida-Virumaal, **Pille Tutt** Jõgevamaal, **Gärt Filippov** Järvamaal, **Heli Kaldas** Läänemaal, **Lehte Tuuling** Lääne-Virumaal, **Tiina Kalvik** Põlvamaal, **Sirje Pauskar** Pärnumaal, **Ivi Sark** Raplomaal, **Meelis Kaubi** Saaremaal, **Viivi Lokk** Tallinnas, **Terje Kapp** Tartumaal, **Mare Visnapuu** Valgamaal, **Tiiu Männiste** Viljandimaal ja **Merike Ojamaa** Võrumaal.

Sel aastal korraldati maakondades 600 üritust: ümarlauad, lahtiste uste päevad, käsitöötoad, loengud, messid, seminarid, kursused, viktoriinid, testimised, teemaõhtud jm, millest võttis osa ligikaudu 13 000 inimest. TÕNi tegevusi maakondades toetas Hasartmängumaksu Nõukogu.

Võrgustikku kuuluvad inimesed õpivad, koolitavad, jagavad kogemusi, teavitavad ja innustavad nii täiskasvanud õppija nädalal kui kogu aasta vältel.

Puidu intarsia kursus Tartu Kutsehariduskeskuses

Kummikute maalimine Harjumaal

Kirjanik ja diplomaat Jaak Jõerüüt: „Loomine on inimese kõige sügavam soov, selles pole vist kellelgi kahtlust. Iseasi, kas igaüks seda endale tunnistab.”

Avaüritus

XII täiskasvanud õppija nädal (TÕN) avati 2. oktoobril Põltsamaal, kus said hakatuseks sõna haridus- ja teadusminister Tõnis Lukas ning ETKA Andras juhatause esimees Ene Käpp. Kui tervitused Jõgeva maavanemalt Viktor Svjatõševilt ning Põltsamaa linnapealt Jaan Aiaotsalt kuulatud, astus kõnepulti Eesti Vabariigi suursaadik Lätis, kirjanik Jaak Jõerüüt, kelle ettekande teemaks oli loovus.

Ürituse kõrghetkeks kujunes aasta õppija, koolitaja, koolitussõbralikuma organisatsiooni ja omavalitsuse väljakuulutamise. Aasta õppija tiitli sai Aili Valb Võrumaalt, lisaks anti õppijate kategoorias ka kaks eripreemiat, mille pälvisid Ella Pöder Põlvamaalt ja Raul Järve Viljandimaalt. Innovatsiooni eripreemia läks Tartumaa õppijale Tiia Peetsule. Aasta koolitajaks kuulutati Ene Lukka-Jegikjan Tallinnast ja eripreemia anti Helgi Põllole Hiiumaalt. Koolitussõbralikumaks

2009. aastal tunnustatud (vasakult): Aili Valb Võrumaalt – aasta õppija, Raul Järve Viljandimaalt – aasta õppija eripreemia, Ene Lukka-Jegikjan – aasta koolitaja, Jõgeva vallavanem Saima Kalev – aasta koolitussõbralikuma omavalitsuse esindaja, Ella Pöder Põlvamaalt – aasta õppija eripreemia, aasta koolitussõbralikuma organisatsiooni MTÜ Eesti Pottsepad esindaja Koit Koppel, Tiia Peetsu Tartumaa – innovatsiooniaasta eripreemia, Helgi Põllo Hiiumaalt – aasta koolitaja eripreemia

organisatsiooniks tunnistati MTÜ Eesti Pottsepad Tartumaalt ja omavalitsuse tiitel viidi sedapuhku Jõgeva valda.

300 kokkutulnu meelelahutuse eest hoolitses teemakohaste lauludega Põltsamaa Ühisgümnaasiumi poistekoor, täiskasvanud õppijatest koosnev Põltsamaa Muusikakooli akordionitrio ning noorte tantsutrupp MUFF.

Grundtvigi päev

Grundtvigi päev sai SA Archimedese hariduskoostöö keskuse eestvõttel teoks 5. oktoobril Tartu Kutsehariduskeskuses ja keskendus taas Euroopa täiskasvanuhariduse programmi tutvustamisele. Programmi koordinaator Hannelore Juhtsalu kirjeldab ettevõtmist nii: „Et programm on 2009. aastast laienenud ja tegevusi on juurde tulnud, otsustati seekordsel Grundtvigi päeval keskenduda projektitegevustele. Põhjalikumalt peatuti kolmel projektitüübil: õpikoostöö, eakate vabatahtlik teenistus ja õpiringid.”

E-õppe päev

E-Õppe Arenduskeskuse 7. oktoobril korraldatud e-õppe päev oli üle-eestiline üritus, mille eesmärk oli populariseerida e-õpet ühiskonnas, selleks tutvustati kõigile huvilistele e-õppe võimalusi ja perspektiive. Innovatsiooni ja loovuse teemalisel e-õppe päeval oli kõigil huvilistel võimalik veebi vahendusel kuulata avalikku loengut, vaadata e-õppe televisiooni, osaleda Eesti Infotehnoloogia Kolledži OpenSim keskkonda tutvustavas töötoas ja veebipõhistel mini e-kursustel ning saada teavet Eesti ülikoolides ja kutsekoolides pakutavate veebipõhiste kursuste kohta.

Õpikoostöövõimaluste tutvustamine Grundtvigi päeval

E-õppe TVs arutlesid saatekülalised loovuse teema üle hariduses

Foorumi peaesineja literaat ja ettevõtja Aavo Kokk

Täiskasvanuhariduse foorum

Täiskasvanud õppija nädala üleriigilised üritused lõpetas 9. oktoobril täiskasvanuhariduse foorum, kus teemal „Täiskasvanuharidus ja meedia” arutlesid literaat ja ettevõtja Aavo Kokk, BNSi peatoimetaja Ainar Ruussaar, Eesti Rahvusringhäälingu juhatuse liige Hanno Tomberg, Haridus- ja Teadusministeeriumi kantsler Janar Holm, A-Selver ASi tegevdirektor Ivi Saar ning Kommunikatsioonibüroo Powerhouse juhataja Janek Mäggi. Põhjanaanabrite rahvusringhäälingu kogemust täiskasvanuhariduse propageerimisel vahendas Soome Rahvusringhäälingu haridustoimetuse peaspetsialist Marja Paavilainen.

Foorumit juhtis SA Poliitikauuringute Keskuse Praxis juhatuse liige Annika Uudelepp, kes võttis oma muljed toimumust kokku järgmiselt: „Foorum oli väga sisukas: see oli täis põnevaid ettekandeid, kaasahaaravaid arutelusid ja mõtlemapanevaid järeldusi. Oli väga innustav kogeda, et sellist laia ja väga keerukat teemat suudeti foorumil niivõrd nutikalt avada, et see haaras arutlusesse üle saja osaleja ja köitis nende tähelepanu terve päeva. Pean tunnistama, et nii positiivse hinnangu saavad üsna vähesed konverentsipäevad.”

Oma kogemusi tutvustas Marja Paavilainen Soome Rahvusringhäälingust

TÕN ülikoolides

Kadri Kiigema, TLÜ avatud ülikooli büroo juhataja: „Esimest korda korraldasime ettevõtmise „TÕN ülikoolides” raames mitmeid üritusi, mille eesmärk oli kutsuda täiskasvanuid avastama erinevaid ülikooli pakutavaid õppimis- ja arendusvõimalusi. Nädala jooksul oli võimalus osaleda avalikul loengul „Õppimine läbi elu”, e-seminaril õppejõududele, ülikooli akadeemilise raamatukogu töötoas ja partnerpäeval ning einestada õpikohvikus. Kogunes andragoogide klubi ja kogu nädala vältel pakuti akadeemilise ja karjäärinõustamise teenust täiskasvanutele.”

Ülle Kesli, TÜ täienduskoolitustalituse juhataja: „Tartu Ülikoolis olid sel täiskasvanud õppija nädalal huviorbiidis inimese füüsilised võimed: mõõdeti lihasjõudu, toonust ja biovoolude liikumist ning korraldati praktiline seminar jõutreeningu põhimõtete ja metoodika tutvustamiseks. Kõneldi enesearendamisest õppimise ja töökogemuse kaudu ning osaleti e-õppe päeval.”

Õpitramm

Trammiliinil number 4 sõitis 2. kuni 16. oktoobrini õpitramm „Õpime mõnuga”, milles jagati teavet täiskasvanuhariduse kohta ning kus sai osa võtta õpitegevustest alustades ristsõnade lahendamise ja haikude kirjutamisega ning lõpetades joonistamise ja õpiloosiga. Tegevusi viisid Mariliis Peetsu juhtimisel ellu vabatahtlikud Tallinna Täiskasvanute Gümnaasiumi õpilased Diana Sits, Eleri Mäesepp, Miina Tomberg, Daisi Suurmets ja Katarina Jürlau.

Õpibuss

Sel aastal oli õpibuss bussijuht Kalev Kuke kindlal juhtimisel ratastel 24 päeva ja see peatus 13 maakonna 62 paigas. Bussis jagati teavet õppimisvõimaluste kohta rohkem kui 1220 inimesele. Õpibussi peatuspaikades korraldati loenguid ja õpitube.

Õpibussi blogist aadressil <http://opibuss.blogspot.com> saab bussijuht Kalevi ja õpibussi projektijuhi Kristel Klammeri postituste vahendusel aimu teekonnast ning küllastajate ja korraldajate meeleoludest.

Tondi-Ülemiste liinil sõitis ka sel aastal õpitramm

Õpibussi logiraamat <http://opibuss.blogspot.com>

V TÕF tõi kokku õppijaid üle Eesti

Täiskasvanud õppijate foorum (TÕF)

Selles, et õppijate hääl iga aastaga kuuldavamaks on saanud, on oluline roll õppijate liikumisel, mis ühendab tunnustatud õppijaid – neid, kes oma head õpikogemust teistega jagada tahavad. Nendegi tegemistesse kuuluvad mõned juba traditsioonilised ettevõtmised. 9.–11. juulini kohtuti III suvekoolis Jänedal, kus koolitusel „Õpikogemus endale ja teistele” oli Kristel Jalaka juhendamisel võimalik analüüsida oma õpimotivatsiooni tekkimist ning arutleda, kuidas kasutada oma kogemust täiskasvanuhariduse propageerimisel. Esinesid Katrin Niklus Rapla Keskraamatukogust ja Siiri Toomik Võrumaa Muuseumist. Ühiselt arutati koostöövõimalusi raamatukogude ja muuseumidega.

Viis aastat tagasi alanud õppijate liikumise elushoidmisesse on nõu ja jõuga panustanud Merle Haug, Marika Kaasik, Maret Lina, Urve Merendi, Laine Jürise, Üllar Kütt, Hille Schaffrik, Ingrid Savi ja paljud teised. Täiskasvanud õppijate foorumi initsiatiivgrupi esimees Merle Haug kuulub täiskasvanuhariduse nõukogusse. 27. novembril leidis Tallinnas aset V täiskasvanud õppijate foorum, mil aasta koolitaja Ene Lukka-Jegikjani eestvõttel said kõik osalejad mõtestada oma õpikogemust ning sellest lähtuvalt mõelda koolitajale esitatavate ootuste üle.

Tartumaa aasta õppija 2009 Tiia Peetsu:
„Tule õppima!”

Täiskasvanud õppijate foorum

Koostööseminarid

Täiskasvanute gümnaasiumite koostööseminar tõi 28 õpetajat üle Eesti kokku Kuressaare Täiskasvanute Gümnaasiumisse. Arutluse all olid väärtused ja eetika koolis, lektoriks TLÜ Balti Filmi- ja Meediakooli õppejõud Jaanus Noormägi, ning keha ja teadvuse koostöö, juhendajaks dr Viigi Viil. Seminar pakkus võimaluse kohtuda ametikaaslastega, vahetada kogemusi ja täiendada oma teadmisi.

Kutseõppeasutuste koostööseminaril 13.-14. augustil Haapsalu Kutsehariduskeskuses tutvustasid Töötukassa esindajad töötutele mõeldud ja Euroopa Sotsiaalfondi rahastatavate koolituskursuste hanke- ja üldtingimusi. Eesti täiskasvanuhariduse hetkeseisust kõnelesid Terje Haidak ja Evelin Tiitsaar Haridus- ja Teadusministeeriumist. Programmi „Täiskasvanute tööalane koolitus ja arendustegevused” tutvustasid Inna Laanmets ja Marika Tuga. Teavitus- ja populariseerimistegevustest andsid ülevaate Kerttu Taidre ja Sirje Plaks ETKAst Andras. Oma õppeasutuse internetis nähtavaks tegemiseks andis juhtnööre Peeter Marvet.

Koolitajad õpivad

Täiskasvanute koolitajate kvalifikatsioonikursused Pärnus ja Tallinnas lõpetasid 2009. aasta kevadel 39 ning alustasid Tallinnas, Tartus ja Narvas sama aasta sügisel 75 koolitajat. 160 auditoorse tunni jooksul saadakse selgust selles, mis eristab andragoogikat pedagoogikast, õpitakse tundma erinevaid koolitusmeetodeid ja täiskasvanud õppija ootusi. Kursuste läbimine tõstab koolitajate kompetentsi ja toetab andragoogikutse taotlemist.

Eesti Täiskasvanute Koolitajate Assotsiatsioonil Andras on õigus anda andragoogikutset juba alates 2004. aastast. Eestis on 184 selle kutsega inimest. Korraldatavad meistriklässid ja sümposionid võimaldavad neil ja teistel täiskasvanute koolitamisega tegelevatel inimestel oma teadmisi täiendada ja ametikaaslastega kogemusi vahetada.

Kutseõppeasutuste esindajad Haapsalus

Andragoogide meistriklässis on meistriteks andragoogi kutsega täiskasvanute koolitajad

Saatejuhid Hannes Hermaküla ja Ave Marleen laupäeviti ETV saatesarjas „Tagatargemad”

Meediakajastus

Eesti täiskasvanuhariduses toimuvat kajastatakse ajakirjanduse, tele- ja raadiosaadete vahendusel. Telesaatesari „Tagatargemad”, millest kokku jõuab ekraanile 53 saadet, on ETV eetris laupäeviti kell 18.00, reedeti kell 10.00 saab Vikerraadiost kuulata täiskasvanute õppimise teemalist saadet „Huvitaja” ning teisipäeviti kell 11.20 on Raadio 4 eetris „Ainult täiskasvanutele”. Kõik saated on järelvaadatavad ja -kuulatavad rahvusringhäälingu koduleheküljel www.err.ee.

15. novembril ilmus juba kolmas ajakirja „Õpitrepp” number, mida on võimalik lugeda ja kommenteerida internetiversioonis www.andras.ee/opitrepp, sealtmast on võimalik alla laadida ka pdf-fail.

Täiskasvanuhariduse teemalised kirjutised ja õpilood on lisaks päeva- ja maakonnalehtedele korrapäraselt jõudnud ka vallalehtedesse. XII täiskasvanud õppija nädala kohta avaldasid teavet juba 70 valla-, linna- ja maakonnalehte. Suur tänu kõigile toimetajatele, ajakirjanikele ja kohalike omavalitsuste inimestele, kes õppimise teematikat oluliseks peavad ja meelsasti meiega koostööd teevad!

Teavituskampaania jõudis ka Tallinna trammidesse ja trollidesse. TÕNi-teemalist klippi näidati kokku 80 ekraanil 241 920 korral.

Loe ajakirja „Õpitrepp” internetis: www.andras.ee/opitrepp

Edulood

Ära karda muutusi, ära kohku tagasi näivate takistuste ees! Õppimiseks pole mitte kunagi hilja! Kõik suured asjad on saanud alguse väikestest!

Aasta õppija Aili Valb (46) Võrumaalt unistas peale keskkooli psühholoogiaõpingutest, kuid unistuseks need jäidki. Tema esimeseks töökohaks sai hoopis majanditevaheline lasteaed. 17 aastat kodus täiskohaga ema ametit pidanud naise sõnul oli ta Võrumaa serval elades võõrdunud nii inimestest kui ka ühiskondlikust läbikäimisest. „Nii oligi mulle tõeline julgustükk ja proovikivi osaleda Võrumaa Partnerluskogu katseprojektis „Tugiisikud töötutele” 2003/04. a. Just sealt algas minu ühiskonda taastulemine,” on Aili tagantjärele tänulik inimestele, kes teda tookord sinna kutsusid. Üks asi viis teiseni: juba 2004. aasta oktoobris avanes Ailile võimalus asuda tööle raamatukogu juhatajana oma kodukohas. Et tal aga puudus vastav erialane ettevalmistus, oli õppima asumise peamine põhjus taotleda erialast kutsekvalifikatsiooni. Liiatigi oli raamatukogutöö olnud naise kaugeks lapseõlveunistuseks.

Ema õppima asumisega muutus kodune elukorraldus ja sellega kohanemine tähendas pereliikmete jaoks nii mõnestki mugavusest loobumist. „Olen tohutult tänulik oma pere toonasele mõistvale suhtumisele, kannatlikkusele ja toetusele. Õppimine pere ja töö kõrvalt ei ole ainult õppija asi, vaid nõuab kõigilt osalejatelt tubli tüki oma panust. Tagantjärele on pereliikmed tõdenud, et toonane aeg oli heaks iseseisvuse proovikiviks,” meenutab Aili.

Väikestes maakohtades on raamatukogu sageli kohaks, kuhu on koondunud paikkonna seltsielu. Sellest lähtuvalt on olnud otsene vajadus õppida juurde ka kõikvõimalikku külaliikumise seonduvat: alates mittetulundusühingu moodustamisest ja raamatupidamisest, lõpetades projektijuhtimise ja ettevõtlusega. MTÜ Luutsniku Külaseltsil, mille eestvedajaks on tubli naine alates 2005. aastast, on tulemas huvitavad ajad ja suured teod: ees seisab oma külakeskuse kujundamine, kus lisaks muule on Ailil unistus avada õpikoda. „2008/09. a läbitud andragoogi kvalifikatsioonikursuselt omandatud teadmised kuluvad nüüd marjaks ära, et liikuda õppija rollist koolitaja rolli poole,” arvab ta ja tahab südamele panna kõigile, kes kõhklevad: „Ära karda muutusi, ära kohku tagasi näivate takistuste ees! Õppimiseks pole mitte kunagi hilja! Kõik suured asjad on saanud alguse väikestest! On vaja vaid tahta ja uskuda, olla südames avatud, ja siis sünnivad ka imed.” Kolleegide arvamusele tuginedes näib, et Luutsniku ilma Ailita enam läbi ei saa.

Ere Raag, Võrumaa Keskraamatukogu pearaamatukoguhoidja:

„Tema edu tagatis on töökus, tahtejõud ning kindel usk oma eesmärkide saavutamisse. Aili Valb on Luutsniku Raamatukogu juhataja, viie lapse ema, abikaasa, Eesti Raamatukoguhoidjate Ühingu Võrumaa Ühenduse liige, MTÜ Järjehoidja liige, õpiringi Aeg Iseendale juht, MTÜ Luutsniku Külaseltsi esinaine, kodukandipäevade organiseerija jne. Kas selline järjestus on õige ja milline neist rollidest on kõige tähtsam, seda teab ainult Aili ise. Selle aasta 2. septembril, raamatukoguhoidjate seminaril, valiti salajasel hääletusel ideedest pakatav, teadmishimuline ja töökas, elurõõmus, soe ja särav raamatukoguhoidja Aili Valb 2009. aasta Võrumaa parimaks maaraamatukoguhoidjaks.”

Aasta õppija 2009 nominendid

Sirje Kautsaar Harjumaalt
Marju Lippur Hiiumaalt
Natalja Kornõšova Ida-Virumaalt
Aive Tamm Jõgevamaalt
Kaja Vessart Järvamaalt
Astrid Sumberg Läänemaalt
Eve Sisa Lääne-Virumaalt
Ella Pöder Põlvamaalt
Marge lilane Pärnumaalt
Piret Lindmaa Raplamaalt
Tiia Leppik Saaremaalt
Aadu Jõgiaas Tallinnast
Tiia Peetsu Tartumaalt
Karin Järv Valgamaalt
Raul Järve Viljandimaalt
Aili Valb Võrumaalt

Meie oma Eesti pärimuskultuuris on olemas kõik tarkused. Pole vaja neid mujalt maailmast otsima minna. Tahan olla selle kultuuri kandja ja edasiandja.

Aasta koolitaja 2009, Eesti Rahvusliku Folkloorinõukogu arendus- ja koolitusjuhi Ene Lukka-Jegikjani veidi kavalates silmades on sädemed. Ja miks ei peakski – oma sõnutsi on praegu tema elu kõige õnnelikum aeg. Ta saab teha seda, mis talle kõige rohkem meeldib ja rõõmu pakub – korraldada pärimuskultuuri koolitusi. Önn on kindlasti ka see, et pojad kannavad samu väärtusi ja vanaema roll pakub palju rõõmu igasse päeva.

Ene hakkas kooliõpetajaks ehk veidi juhuslikult: pärast Viljandi Kultuurikooli lõpetamist ja paari aastat Tartumaal töötamist kutsuti ta sinnasamasse kooli õpetajaks. „Tollal vististi polnud mul paremat valikut,” nendib ta, aga pärimuskultuuri huvi „helises rinna sees” ja see aina suurenes sedamööda, kui Enes süvenes arusaam, et ei tema ise ega paljud teisedki sellest valdkonnast palju ei tea. „Mind on mõjutanud ka isa suur ajaloohuvi,” on Ene kindel. Pärast elujõulise omakultuuri nägemist Setumaal ja Kihnus oli valik juba kindel: „Tahtsin hakata seda kandma ja vahendama.” Ometi polnud kõik sugugi nii lihtne, sest üle tuli elada 1980. aastate lõpp, mil pärimuskultuur ei paistnud nõukogude ühiskonda sugugi sobivat. „Ka sõna „Eesti” mitu korda ühes lauses kasutamist pandi õpetajale pahaks,” meenub Enele nüüd.

„Tänapäevase täiskasvanute koolituse juurde sattusin tõsisemalt alles Eesti Vabariigisliidu töö kaudu.” Taotlesin andragoogikutse IV taset ja asusin tööle Eesti Rahvuslikus Folkloorinõukogus. Ene on seal oma õiges keskkonnas – ta on alati toimekas, ikka on tal mõni koolitus käimas ja säde silmis. Tema kursuste kohta jagub vaid sooje sõnu nii õppijatel kui ka kolleegidel üle kogu Eesti. Ta teeb kõike suure hingestatuse ja jõuga, mida küllap ammutab sellest maast võrsunud ning tema enda kantavast ja vahendatavast pärimuskultuurist.

Anne Ojalo, Eesti Rahvusliku Folkloorinõukogu vastutav sekretär:

„Millised märksõnad iseloomustavad Enet? Ta on oma rollides õpetaja ja koolitusjuhina sõbralik, innustav ja motiveeriv, lisaks veel hea esineja. Kuulake, kuidas ta iga kursuse algul regilaulu laulab! Ene on pärimuskultuuri hoidja selle sõna kõige sügavamas tähenduses. Tema jaoks on väärtused ehk veidi teised kui tänapäeva inimestel tavaliselt. Ene tulekuga Eesti Rahvuslikku Folkloorinõukogusse on meie koolitused saanud sisse uue hoo. Ta on alati rõõmus ja hooliv. On ju väga oluline, et kolleegide vahel oleks vaimne side ning mulle tundub, et meil see side on. Imetlusväärne on ka tema sihikindlus õige asja ajamisel. Süstemaatiline pärimuskultuuri tutvustamise ja vahendamise töö, mida Ene on aastaid teinud, hakkab nüüd tõepoolest vilja kandma. Paljud Ene koolitustel osalejad on oma kodukohas ise kõike temalt saadut edasi andma hakanud.”

Aasta koolitaja 2009 nominendid

Janno Seeder Harjumaalt
Helgi Põllo Hiiumaalt
Natalja Metelitsa Ida-Virumaalt
Andres Muru Järvamaalt
Harri Sinimeri Läänemaalt
Liivi Heinla Lääne-Virumaalt
Terje Paes Põlvamaalt
Heli Sakk-Hännikäinen Pärnumaalt
Helgi Sussi Raplamaalt
Tiit Tiik Saaremaalt
Ene Lukka-Jegikjan Tallinnast
Maret Prits Tartumaalt
Iina Kalbri Valgamaalt
Enn Onni Viljandimaalt
Geenart Nagel Võrumaalt

Eestis tegutsevaid pottseppi koondava ühingu eesmärk on liikmete koolituse ja kvalifikatsiooni tõstmise kaudu tõsta teenuse pakkumise taset. Pideva koolitus- ja arendustegevusega tegeletakse koostöös õppeasutuste ja Euroopa kutseühingutega.

Aasta koolitussõbralikum organisatsioon – MTÜ Eesti

Pottsepad püüab hea seista selle eest, et hea ja oskusliku ahjuladuja leidmine enam nii keeruline poleks. Organisatsiooni eesmärk on säilitada ja edasi arendada pottseppade kutseoskusi ja töö traditsioone ehk lühemalt öeldes õpetada eriala traditsioonilisel moel – meistritl sellile. Kuna ükski õppeasutus Eestis praegu pottsepa eriala kutsetunnistust ei anna, tuli midagi ette võtta. Ühingu asutajaliige Mati Malm ütleb: „Organisatsiooni loomisest oli kolleegide seas juttu olnud juba aastaid, sest oli näha, et mida aeg edasi, seda kaootilisemaks tööturg antud valdkonnas muutus.” Nii võttis Mati koos mõttekaaslastega asja käsile ja plaan sai teoks.

Praeguseks on välja töötatud pottsepa kutsestandard ning organisatsioon pakub oma liikmetele ja teistele Eestis tegutsevatele pottseppadele pidevat enesetäiendamise võimalust. „Ühing on alustanud intensiivset tegevust, et tõsta kõikide tegutsevate meistrite taset, ning kutsunud selleks kohale välislektoreid ja eri alade spetsialiste üle Eesti. Osalemishuvi on olnud üllatavalt suur. Edaspidi plaanime ärksamaid meistreid täiendkoolitusele saata ka välismaale. Oleme loonud sidemed Euroopa Pottseppade Kutseühinguga. Lisaks helistavad mulle aegajalt ka need kolleegid, kes pole ühingusse astunud ning tunnevad meie asjaajamiste vastu huvi,” lisab Mati Malm.

Ühing on kujundanud toimiva võrgustiku, mille kaudu levib teave koolitusvõimaluste kohta kiiresti, ning võimaldab erialal tegutsejatel kokku saada ja kogemusi vahetada. Altid ollakse koostööks nii Euroopa kui ka Eesti organisatsioonide ja õppeasutustega. Meelsasti esinetakse ja tutvustatakse uut teavet avalikel üritustel.

Sigrid Ester Tani, Tartu Kutsehariduskeskuse koolitusjuht:

„MTÜst Eesti Pottsepad rääkides tuleb silmas pidada, et tegemist on rühma entusiastidega, kelle selja taga pole suuri organisatsioone. See, et lühikese ajaga on ühing suutnud luua toimivad sidemed Euroopa tasandil on kahtlemata suur väärtus – järgmisel aastal on koguni kavas saata Eesti noormeest Euroopa meistrivõistlustele. Töö käib selles suunas, et saada kutset omistavaks organisatsiooniks. Peagi hakkab kehtima uus standard kütustele ja saastenormidele – mehed on pidevalt valmis ka ise õppima!”

Aasta koolitussõbralikum organisatsiooni 2009 nominendid

Rae Kultuurikeskus Harjumaalt
Jõhvi Vallavalitsus Ida-Virumaalt
Jõgevamaa Puuetega Inimeste Koda Jõgevamaalt
Eesti Piimandusmuuseum Järvamaalt
Kadrina Keskkool Lääne-Virumaalt
Räpina Aianduskool Põlvamaalt
AS Wendre Pärnumaalt
Saaremaa Lihatööstus OÜ Saaremaalt
Tallinna Sotsiaaltöö Keskus Tallinnast
MTÜ Eesti Pottsepad Tartumaalt
Pühajärve Põhikool Valgamaalt
Pintmann Grupp OÜ Võrumaalt

*Marika Prave:
„Valla arengukavas
on tegevusplaan
elukestva õppe
arendamiseks
Jõgeva vallas.
Toetatakse oma
töötajate koolitustel
ja haridusprojektides
osalemist,
korraldatakse ja
koordineeritakse
ka ise koolitusi. On
olemas inimeste ja
MTÜde võrgustik,
keda pidevalt
kaasates luuakse
õppimissõbralikku
keskkonda.”*

Aasta koolitussõbralikuma omavalitsuse – Jõgeva Vallavalitsuse

hariduse ja kultuuritöö peaspetsialistil Marika Pravel ei ole tegelikult jutuajamiseks kuigi palju aega. Töid ja tegemisi on käed-jalad täis: alles alustati Gordoni perekooli kursusega lapsevanematele, kohalik MTÜ Kultuuriselts Vanaveski osaleb Marika koordineerimisel rahvusvahelises Grundtvigi õpikoostööprojekti, toimusid täiskasvanud õppija nädala üritused ja palju muud. Jõgeva vallas leitakse, et vallavalitsus peab nõustama, koordineerima ja koostööd tegema. Tegelikult ei pea – otsest täiskasvanuhariduse toetamise kohustust kohalikel omavalitsusel pole –, aga kui oma inimestest hoolitakse, seatakse see prioriteediks ja kirjutatakse valla arengukavassegi sisse. „Kui meie inimesed on kodanikualgatuse korras esitanud taotlusi erinevate ürituste ja projektide korraldamiseks ning nad teevad seda oma vabast ajast, siis oleme pidanud vajalikuks neid toetada ja motiveerida,” selgitab Marika. „MTÜd ja raamatukogud on meile võrdsed partnerid. Ilma nendeta ei oleks saanud erinevad tegevused, projektid ja koolitused alata ega jätkuda. Selle aasta mais sai loodud MTÜ Jõgeva Koolituskeskus, mille raames tegeleme täiskasvanuharidust pakkuva erakooli loomisega ja pakume keelekursusi,” lisab ta. Inimesi kaasatakse vallaellu igakülgset: informatsiooni pakkudes, teavitades ja arvamust küsides. See töö on vormunud toimivaks inimeste ja MTÜde võrgustikuks. Tehtud on palju: haridus-, ajaloo- ja vabaõhukonverents on nende hulgast ehk kõige väljapaistvamad, ent peamine on siiski üldine soosiv hoiak täiskasvanuhariduse ja kodanikualgatuste suhtes.

Margus Ess, MTÜ Kultuuriselts Vanaveski juhatuse esimees:

„Pole sugugi vähetähtis, et vald on kõik oma hallatavad koolihooned andnud oma rahvale tasuta kasutamiseks. Eelmisel õppeaastal korraldati inglise keele kursused, mille sihtgrupiks olid just MTÜde inimesed. Loodud Jõgeva Koolituskeskusi tegeleb praegu peamiselt keelekursuste pakkumisega. See on heaks hüppelauaks rahvusvahelistesse projektidesse. Lisaks on sihtstipendiumiga toetatud parimaid kõrgkoolilõpetajaid ning üliõpilasi väliskõrgkoolides õpingute jätkamisel. Hea tahe ja valmisolek koostööks on kõige paremad märksõnad Jõgeva Vallavalitsuse suhtumise iseloomustamiseks.”

Aasta koolitussõbralikuma omavalitsuse 2009 nominendid

Saue linn Harjumaalt
Jõgeva vald Jõgevamaalt
Järvakandi vald Raplamaalt
Kuressaare linn Saaremaalt
Kristiine linnaosa Tallinnast
Sangaste vald Valgamaalt
Tarvastu vald Viljandimaalt
Haanja vald Võrumaalt

Aasta koolitaja eripreemia

Hiiumaa Muuseumi peavarahoidja Helgi Põllo koolitajaks saamine on tema enda arvates käinud üsna loogilist rada pidi. „Elasin kooli kõrval ja emagi pidas mõnda aega õpetajaametit,” muigab ta. Pärast ülikooli lõppu Hiiumaa Muuseumi tööle asudes hakati üsna pea siin-seal kooliõpetajatööd pakkuma. Eesti taasiseseisvumisajaga tulid kõikvõimalikud uued kursused kultuuriloo, turismi, etnoloogia või ajaloo alal. Peagi järgnes seminaride korraldamine Eesti Muuseumiühingus. „Olen siiski veendunud, et tipptehnikat ei asenda pühendunud ja südamega õpetajat, kuid samas ei jäta hea koolitaja kunagi uusi katsumusi vastu võtmata. Koolitamine on üks tõhusamaid viise, kuidas ennast täiendada ja arendada. Eriliseks maiuspalaks mulle on need osalejate küsimused, millele kohe vastata ei oska. See paneb uurima ja tegutsema. Koolitaja usaldusväärsus ja innustamisvõime on olulised, see pärast tuleb seda tööd teha südamega ja vastutustundega,” on Helgi veendunud.

Helgi Põllo arvamusega Hiiumaal arvestatakse. Ta on olnud aastaid Eesti Kultuurkapitali Hiiumaa ekspertgrupi liige, Hiiumaa Teabekapitali juhatuse liige, Kõpu Majaka Fondi juhatuse liige, üks Hiiumaa koguteose koostajatest ja seda loetelu võiks jätkata. Tema tegevushaare ei piirdu vaid Hiiumaaga – teda tunatakse üle Eesti ning piiri tagagi.

„Tiitel pole mulle kunagi mingiks omaette eesmärgiks olnud ja aasta koolitaja eripreemia tuli mõningase üllatusena,” jätkab Helgi. „Ometi on tunnustus meeldiv ja annab uut jõudu. Usun, et inimene hakkab alati rohkem tähele panema seda, millest ta juba midagi teab. Minu roll on vaid sillutada kellegi otsimise rada.”

„Seda, et Helgi on teadja ja abivalmis inimene, hiidlased teavad,” räägib Aivi Telvik, Sihtasutuse Tuuru juhataja. „Ega talle eriti asu ei anta. Kõikjale on ta kutsutud, ikka küsitakse temalt nõu või kaastööd. Tema suust tavaliselt eitavat vastust ei kuule – ikka ja jälle on ta kusagil eestvedaja ja kaasalööja. Ta lihtsalt on väga tubli ja vahva!” võtab Aivi saarerahva arvamise kokku.

Olen siiski veendunud, et tipptehnikat ei asenda pühendunud ja südamega õpetajat, kuid samas ei jäta hea koolitaja kunagi uusi katsumusi vastu võtmata.

Töö inimestega on raske ning iseenda säilitamise nimel peabki kogu aeg teadmisi täiendama.

Harjumaa aasta õppija Sirje Kautsaar (36) ütleb end olevat lootusetult õppimispiisikuga nakatunud. „Olles aastast 1994 õpetajana tööl väikeses maakoolis, tekkis iga natukese aja tagant vajadus keskkonnast välja saada. Nii ma siis kogu aeg otsisin ikka uut ja uut, mis pakuks naudingut ja toidaks ka kollektiivi,” selgitab ta. „Mind on alati ümbritsenud erinevad inimesed, sestap on huvitav vaadata organisatsiooni käekäiku inimestest lähtuvalt. Meil võivad ju olemas olla kõige uuem tehnoloogia ja parim töökeskkond, aga paremate tulemuste aluseks on siiski koostöö ja suhted.”

Nii on Sirje arenenud koos organisatsiooniga, väärtustades töökaaslasid ja luues õpikeskkonda, mida kolleegid eriti hindavad. Paari viimase aasta jooksul on ta osalenud Comeniuse projektis, käinud saksa keele kursusel ning kooli sisehindamise, veebipõhise õppe ja teistelgi erialastel koolitustel. Eriti rõhutab ta kollektiivset osavõttu Tiigrihüppe Sihtasutuse korraldatud e-õppe kursusest, mille järel jätkusid õppimine ja arutelud ka bussis. Edasiste plaanide kohta ütleb Sirje, et ta tahaks lähema kolme aasta jooksul ette võtta ärijuhtimise magistriõpingud.

Sirje näitel saab selgeks, et õppida on võimalik ka hobide kaudu. „Muusika on alati olnud osa mu elust. Viimati õppisin kitarril mängima Jaan Tätte „Oja laulu”. Süstikpits, Tiffany vitraaž, nõelvilimine ja savitöö on vaid mõned käsitöökirge reetvad oskused, ja muidugi, roosid! „Isegi lill õpetab meile nii mõndagi, tuleb ainult osata leida ühist inimeseluga,” märgib naine.

Eraldi peatükk Sirje loos kannab pealkirja „Pere”. Abikaasa Mait, tütar ja poeg – igaühelt on ema Sirje midagi õppinud. „Ma olen õnnelik inimene, sest mind ümbritsevad nii head ja targad inimesed,” lõpetab ta. Õpiloo lõpp pole see kindlasti – ootab ju sügisest uus amet Jüri Gümnaasiumi arendusjuhina.

Hiiumaa aasta õppijale Marju Lippurile (57) tundus 14 aastat tagasi reisi juhtide koolitusel käies, et selle alaga ta küll tegelema ei hakka. Eksamgi sai tehtud rohkem enesele tõestamiseks, et saab hakkama küll. Ometi oli hiljem, töötuks jäänuna, sellest palju kasu. Nii sai reisi juhtide täienduskoolitusest osavõtt igatavaliseks traditsiooniks.

„Olles õppimisega algust teinud, tundsin, et võiksin midagi tõsisemat ette võtta. Asusin õppima Suuremõisa Tehnikumi raamatupidamise erialale lootuses sel alal tööd leida. Sain sealt küll palju kasulikke teadmisi, kuid tööd ikka ei leidnud. Giiditöö oli mind kokku viinud suurepärase seltskonnaga, sellest tuli ka mõte taas Suuremõisa õppima asuda, sedapuhku südamelähedasemale, loodusturismi korralduse erialale. Heade õpetajatega kujunes väga meeldiv ja töökas õpimeeleolu,“ tõdeb Marju.

„Esimese kursuse kevadel tekkis võimalus kandideerida meeldivale töökohale, otsustasin proovida ja see õnnestus! Olen kindel, et see sai võimalikuks vaid tänu õppimisele.“ Nii sai Marjust Eesti Töötukassa infospetsialist ja kuigi õppimine uue töökoha kõrvalt ei tundunud just eriti kerge, otsustas ta kooli siiski lõpetada. „Sain julgustust ja abi kolleegidelt, kes mind asendasid oma tegemistest hoolimata. Suur tugi oli ka kursusekaaslastest,“ on Marju tänulik.

Edaspidi on tal plaanis giidiõpinguid jätkata ja kindlasti veel millegi loodustemalisega tegeleda.

„Ennast arendav inimene suudab iseendaga paremini hakkama saada ja orienteerub tänapäeva kiiresti muutuv maailmas õigemini. Kui selliseid inimesi on rohkem, siis muutub meie rahvas teadlikumaks, ettevõtlikumaks ja loodushoidlikumaks,“ võtab Marju oma mõtted kokku.

Esimese kursuse kevadel tuli võimalus kandideerida meeldivale töökohale, otsustasin proovida ja see õnnestuski! Olen kindel, et ainult tänu õppimisele sai see võimalikuks.

Liikumapanevaks jõuks edasi tegutseda oli tegelikult majanduslik olukord. Oli väga solvav, et minu tööd müüjana alahinnati.

Ida-Virumaa aasta õppi Natalja Kornõšova (32) asus enda sõnul õppima niisugusel elulisel põhjusel nagu rahapuudus. Kui neiu pärast Sillamäe Kutsekooli müüjana lõpetamist kohe ka tarbijate kooperatiivi tööle läks ja korralikku palka saama hakkas, ei osanud ta aimatagi, et paari aasta pärast kooperatiiv laiali läheb ja kauplus eraettevõtjale müüakse. Müüjad hakkasid saama miinimumpalka. „Oli väga solvav, et minu tööd alahinnati,” meenutab Natalja. „Ma lahkusin töölt ja elasin sotsiaaltoetusest.”

Muutus tuli 1999. aastal, kui Natalja hakkas õppima väikeettevõtja eriala Eesti Mäehariduskeskuses. Õpingute lõpuks oli Natalja õppimispsikuga nakatunud ja ta jätkas teadmiste omandamist samas õppeasutuses juba infotehnoloogia erialal. „Pärast kooli lõppu ma õpitud erialal tööd ei leidnud ning ma läksin tööbörsile. Tahtsin kindlasti midagi ette võtta: õppida ja töötada, seda toetasid ka vanemad. Hiljem registreerusin riigieksamitele ning sooritasin ka need edukalt. Viisin oma dokumendid TTÜ Virumaa Kolledžisse, et infotehnoloogiks õppida, sisseastumiseksamid sooritasin edukalt ja kooli lõpetasin heade tulemustega. Umbes samal ajal lõpetasin ka 2-aastased raamatupidamise kursused. Mäletan, et sel ajal õppisin korraga nii päevaes kui ka õhtuses õppes. Oli väga raske, kuid eesmärk oli püstitatud ning tuli lõpuni minna,” on Natalja tagantjärele õigustatult uhke.

Teise kursuse ajal leidis ta praktikakoha Jõhvi Keskraamatukogus, kus tema töökus ja võimed kinnitust leidsid. Pärast seda pakuti Nataljale interneti konsultandi kohta ja selles ametis töötab ta praeguseni. „Ma olen oma tööga väga rahul. Mulle meeldib suhelda erinevate inimestega ning töötada kokkuhoidvas ja sõbralikus kollektiivis.”

Tal on kavas ka eesti keele kõrgtaseme eksami ettevalmistuskursused. Et Natalja eksami edukalt sooritab, pole põhjust kahelda.

Jõgevamaa aasta õppiija Aive Tamm (31) oli tõsiselt solvunud, kui tööbüro kutsenõustaja tal, 23-aastaselt kahe lapse emal, kõrgkooli minna soovitas. Ülekohtust soovitus sai kurdetud sõbrannalegi, kes millegipärast nõustajaga üsna päri oli, telefonitoru haaras ja ühe kooli vastuvõtutingimusi täpsustas. Nii see õpiteekond, mis tänaseks sugugi lõppenud ei ole, tookord algas. Aive astus sisse Lääne-Virumaa Kutsekõrgkooli ärijuhtimise erialale. Õppimine vajab raha ja tuli leida töö. Seega tuli silmitsi seista kahe proovikiviga korraga: käia taas korrapäraselt tööl ning õppida töö ja pere kõrvalt.

„Pärast kooli lõppu hakkasin tööle panganduses ja rakenduskõrghariduse diplom ei tundunudki enam piisav, et kõikidele töö ja õppimise käigus tekkinud küsimustele vastust anda. Peagi sai minust Tartu Ülikooli majandusteaduskonna ärijuhtimise magistrant.”

Paraku hakkas majandus näitama järjekordse langustsükli märke ja Aive kaotas töö Hansapanga Mustvee kontori tellerina. Töökoha kaotus võis tähendada seda, et ka kool peab pooleli jääma. „Tänu Lääne-Virumaa Kõrgkoolis õppimise ajal alustatud vabatahtlikule tööle kutsuti mind Jõgeva maaeluga tegeleva MTÜ Jõgevamaa Koostöökoda tegevjuhiks. Töökoht oli väga vastutusrikas ja ilma uut haridust omandamata ma ei oleks julgenud seda vastu võtta.”

Tartu Ülikooli magistrantuuri lõpetada ei olnud kerge. Naine pidi nii töö kui ka kooli jaoks aega leidma pere kõrvalt. Tema mõlemad lapsed õppisid alles algkoolis. „Siiski, tänu laste, abikaasa, õe ja vanemate toetusele ei jätnud ma kooliteed pooleli ja täitsin eesmärgi – lõpetasin magistrantuuri 2009. aastal nominaalajaga,” on Aive õnnelik. „Praegu tunnen, et mul on ühiskonnale veel nii palju anda.”

Keskharidusega kahe lapse emana tundsin, et minu ülesanne siin elus on täidetud. Täna aga on mul endal ühiskonnale veel nii palju anda.

Erialaõpetajana pean olema kursis uueneva põllumajandusega ja end pidevalt täiendama. Tehnika muutub, samuti vanasti raudkindlateks peetud mullaharimised-väetamised-taimekaitsed.

Järvamaa aasta õppija Kaja Vessart (44) püüdis pärast EPA agroomina lõpetamist ja laste sündi ise metsaseemikute kasvatuse alal ettevõtjana tegutsema hakata. Algul läks kõik kenasti, kuid siis turg küllastus ja konkurents tegi elu raskeks. Kui Kajale pakuti taimekasvatuse õpetaja kohta tollaegses Türi Tehnika- ja Maamajanduskoolis, oli kõhklemist küllaga. Suuresti lähedaste toel võttis naine pakutava töökoha vastu, ent esialgu küll mitte täiskohaga õpetajana. „Kui kevadel tunnid lõppesid, ei olnud ma üldse kindel, kas tulen sügisel ikka kooli tagasi. Abikaasa õhutusel otsustasin siiski jätkata. Nii sai minust õpetaja,” meenutab Kaja.

Esimene aasta oli raske. Nii mõnigi kord tuli poole ööni järgmise päeva tunde ette valmistada ja ise ainet õppida. „Lisaks tuli mul ju ka pedagoogikat õppida. Nüüdseks olen olnud koolis tööl kuus aastat. Minu õpilased meeldivad mulle ja loodan, et mina neile õpetajana ka.” Tööpoolest, õpilased hindavad ja armastavad Kajat – seda kinnitavad ainult positiivse hinnanguga tagasisidelehed. Küllap on see nii tänu sellele, et õpetaja tahab ise areneda ja uueneva põllumajandusega kursis olla. „Õpetamise kaudu olen ka ise palju targemaks saanud,” leiab ta. Juba tuleb loenguid ja kõikvõimalikku nõu anda ka täiskasvanutele, see tõttu sooritas Kaja ka taimekasvatuse konsulendi kutseeksami, et tulevikus ehk selle valdkonnaga rohkem tegeleda. Uueks katsumuseks on teadagi e-õpe: „Proovitööna olen juba teinud ühe e-õppeobjekti taimehaiguste kohta. Edaspidi tahaksin teha mõne e-kursuse, mida saaksid kasutada kõik minu õpilased.”

Nii Kaja ise kui ka tema töökaaslased mõistavad, et õppimine on lisaks väärtustatud tööle juurde andnud eneseteadlikkust ja -kindlust.

Läänemaa aasta õppija Astrid Sumberg (40) on üsna kindel, et just tänu õppimisele leidis ta huvitava töö Metsküla Algkoolis klassiõpetajana ja põneva hobi giiditöö näol.

Lihula Rahvaülikooli noore ema kursused said mõnda aega lastega kodus olnud, 12 aastat tagasi Läänemaale tulnud naisele esimeseks võimaluseks kohaliku eluga tõsisemalt tutvuda. Edaspidi tekkis huvi üha uute ja uute õppimisvõimaluste vastu. Nii valis ta järgmiseks maaturismi kursuse ja sai Lõuna-Läänemaa atesteeritud giidiks.

Õppimisse tekkis pikem paus, kui järjest sündisid kaks last. Luua Metsanduskooli loodusretke juhiks õppimise plaan tuli küll veidi edasi lükata, kuid teoks sai see ometi. „Peagi sai siiski selgeks, et Luual käia polegi nii lihtne: pidin pikalt kodust eemal viibima ning ka koduseid ülesandeid anti väga palju. Neid tuli teha ju pere arvelt,“ meenutab naine ja tänab abikaasat, vanaemasid ja kolleege, kes tema tegemistele kaasa elasid ning nõu ja jõuga aitasid. „Kõigi nende toel sain raskustest üle ja lõpetasin Luua Metsanduskooli kiitusega.“ Samal ajal retkejuhtimise õpingutega täiendas Astrid oma teadmisi ka pedagoogika vallas Tallinna Ülikooli Avatud Ülikoolis ja Tartu Ülikooli haridusteaduskonnas. „Nende kursuste läbimiseks andis tõuke minu töö õpetajana. Arvutiprogrammide võimalusi õppetöös kasutamiseks õppisin Digitiigri koolitusel,“ lisab ta.

Kollegide sõnutsi on Astridi valmistatud õppematerjalid omaette vaatamisväärsus. „Ta otsib, jälgib, uurib kõike uut ja huvitavat, mitte ainult oma aines, vaid ka kultuuris, ajaloo ja muusikas,“ tõdevad nad. Lisaks neljale lapsele ja pidevale enesetäiendamisele mahuvad Astridi ellu veel rivi- ja rahvatants, mida ta Lihula Gümnaasiumis ise õpetab. Sel suvel tantsis ta ka tantsupeol!

Tõestasin endale, et hea tahtmise korral ja koduste toel on võimalik ka täiskasvanuna teadmisi omandada. Tänu õpingutele, nelja lapse kõrvalt, leidsin ma toreda töö ning põneva hobi.

Tunnen tõelist rahuldust vabadest valikutest. Praegu langevad kokku isikliku õppimise huvi ja välised soodsad tingimused uute teadmiste omandamiseks.

Lääne-Virumaa aasta õppija, tekstiili- ja moekunstnik Eve Sisa (70)

arvab, et õppima lähevad inimesed, kellel on olemas nn sisemine mootor. „Kui see mootor töötab, siis tahe lükkab tegutsema. Tahan avardada oma sise- ja välismaailma pilti. Tahan luua midagi uut ja ilusat.” Evel on see mootor kindlasti olemas ja tema sõnutsi langevad praegu kokku nii õppimisehuvi kui ka välised soodsad tingimused uute teadmiste omandamiseks. Pensionärina FIE-ks olemine jätab piisavalt palju valikuvabadust.

Kõrgharidusega kunstnik ei arva, et tema õppimised on õpitud. Tema viimase kahe aasta teadmiste pagasit on täiendanud lapsehoidja, siseviimistluse ja arvutikursused – kõigist neist ajendasid teda osa võtma elulised vajadused.

„Praeguses ühiskonnas on oluline kuuluda mingisse rühmitusse. See annab laiema kandepinna ja võimaldab saada infot. Mina kuulun ühendusse ETNA Eestimaal, kuhu kuuluvad väikeettevõtlusega tegelevad teotahtelised naised. ETNA on korraldanud palju meile vajalikke ja huvitavaid seminare ja õppereise, ühena neist täiskasvanute õpetajate meistrikursus, mis mulle väga sobis ja mind positiivse energiaga laadis.”

Kui küsida, mida Eve õppimisest ja eneseteostusest arvavad lähedased ja sõbrad, on tal endal vastus valmis: „Tundub, et nad on rahul ja õnnelikud, kui suudan sisukalt analüüsida iseennast ja ümbritsevat elu.”

Pärnumaa aasta õppija Marge lilane (41) väidab end olevat elu-aegse õppija ja suure isetegija. Olles maast-madalast olnud huvitatud rõivaste disainist ja kasvades ajal, kui midagi saada ei olnud, tuli olla nutikas. Küllap see viiski teda õppima Tallinna Pedagoogilisse Instituuti tööõpetuse erialale. Töökogemuse sai ta aga hoopis teistest valdkondadest. „Tuleb tunnistada, et aastaid tagasi õpitud käsitööõpetaja amet on kogu selle aja justkui pind kurgus tagant sundinud end kaunite kunstide valdkonnas täiendama ja lisa õppima. Aastaid tagasi käisin siidimaali kursusel ja peale seda tegin väikeses Tallinna korteri köögis paar aastat suuremõtmelisi siidimaale, millega kõik Linnamehe Külalistemaja toad kaunistatud said.”

Järgmisena avastas naine vildikunsti ja ta hakkas valmistama mitte lihtsaid saunamütse, vaid kübaraid! Võimalust suursuguste kübarate valmistamist õppida tuli ise otsida. Marge leidis parimatest parima – pr Rose Cory, kes kannab kuningliku kübaravalmistaja tiitlit ja on pikka aega olnud Inglise kuninganna peamine kübarategija. Nii on Marge viimase aja südameasjaks saanud tutvustada kübarakultuuri Eestis, ta on korraldanud koolitusi ja saanud positiivset tagasisidet. Nagu paljudel, nii on temalgi väikesi nõrdimusehetki ette tulnud, näiteks kui koolitusel osalemiseks kirjutatud toetusetaotlust ei rahuldatud, aga nagu Marge ütleb, ei saa sind keegi takistada, kui ikka väga õppida tahad. Nüüd on tal plaan luua oma kübarakollektsioon.

„Kuldses keskeas inimene ju teab, mis teda tõeliselt paelub ning millele oma aega ja raha kulutada. Kindlasti on igaühel mõni valdkond, mis teda tõeliselt huvitab – võtkem kätte ja tegelegem sellega põhjalikult! Püüdkem leida võimalus õppida vaid parimatelt ja saada ka ise parimaks!” innustab Marge.

*„Kuldses keskeas”
inimene ju teab, mis
teda tõeliselt paelub
ja mille õppimisele
ta soovib oma aega
ja raha kulutada.
Püüdkem leida
võimalus õppida vaid
parimatelt ja saada
ka ise parimaks!*

Aasta õppija eripremia

Saabudes viieaastase tütrega 1999. aastal Eestisse, avastasin, et Venemaal omandatud kõrgem haridus ei võimalda siin tööd leida. Seega algas minu elu 32-aastaselt praktiliselt nullist.

Põlvamaa aasta õppija Ella Pöder (41) saabus viieaastase tütrega Eestisse 1999. aastal ja avastas, et tema Venemaal omandatud kõrgharidus ei võimaldanud siin tööd leida. „Minu elu algas 32-aastaselt peaaegu nullist. Tänu taevale oli mul vähemalt 200-aastane isatalu. See maja oli minu ainus reaalsus, kindlus ja tugi,” alustab vapper naine oma lugu. „Tagasitulnutel ei saagi olla kerge... Nii palju kui mind peeti eestlaseks Moskvas, niisama palju peetakse mind venelaseks Eestis. Siiski ümbritses mind ka palju mõistvaid ja kaasatundvaid inimesi.”

Möödus vaid neli kuud ja Ella sai vene keele õpetaja koha Eesti kooli. Nii tekkis vajadus pedagoogilise hariduse järele ja tuli minna pooleks aastaks, tööd katkestamata, pedagoogikakursustele. „Need kursused olid minu jaoks proovikiviks: konspekterida Eesti lektorite teksti vene keeles, sooritada eksamid...” Peagi selgus, et koolis töötamiseks puudub Ellal vajalik kutsetunnistus, vene keele õpetaja erialale oli aga võimalik asuda vaid tasulisse õppesse. Ella valis seepeale hoopis füüsika, sest see oli tema Moskvas saadud haridusele kõige lähedasem. Lisaks avanes talle võimalus juurde võtta vene filoloogia aineid. Nii omandas naine paralleelselt füüsika magistrikraadiga vene keele õpetaja bakalaureusekraadi. 2009. aastal järgnes magistrikraad ka vene keele õpetaja erialal. Sellesse perioodi mahtus ka abiellumine ja kahe tütre sünd.

„Kulus kümme aastat, et saavutada oma positsioon siinses ühiskonnas. Boonusena on mul ka kolmelapseline pere, korrastatav isatalu, mõistev mees ja igal ajal abistav ema, kelle toetusest rääkimine vajaks eraldi lehekülge!” on Ella varjamatult õnnelik ja tänulik.

Tema tööd õpetajana hindavad ka Kanepi kooli õpilased: 2007/08. õppeaastal valiti ta aasta „õpsiks”.

Raplamaa aasta õppiija Piret Lindmaa (40) arvab, et õppimiseks on alati sobiv aeg. Tema õpingutele andis tuge ebakindlus. „Olin töötanud 1995. aastast alates lasteaias, oma kasvatusalased teadmised olin omandanud erialastest raamatutest ja erinevatelt kursustelt, kuid see ei olnud terviklik teadmine. Mind kannustas suur soov omandada kõrgharidus,” räägib Piret oma toonastest mõtetest.

Õpingute alustamine kõrgkoolis ei kulgenud aga sugugi nii ladusalt. „Olin väga järjekindel – kõrgkooli sain sisse alles kolmandal katsel.” Suur nõudlikkus enese vastu ei teinud töö ja õppimise tasakaalus hoidmist kuigi lihtsaks. „Olen südamest tänulik oma töökaaslastele, eriti juhatajale, kes mind väga palju toetasid ja õpingutes abistasid. Olen õnnelik inimene, sest minu lähedased kuulasid alati mu mure ja, mis seal salata, vahel ka virisemise ära ning julgustasid mind jätkama,” tunnistab naine.

Õpingud töid Pireti ellu palju muutusi. Enda sõnutsi on ta nüüd enesekindlam, avatum ja probleemidele julgelt vastu astuv. Küllap need õppimise kaudu saadud omadused olidki põhjuseks, miks just tema valiti vastutusrikkale ametikohale – juhataja asetäitjaks õppekasvatuse alal. Tõsi, see elumuutus toimus tudeerimise ajal ja oli Pireti meelest ka õpitee kõige raskem periood.

„Edasised plaanid on ikka enesetäiendamisega seotud. Ma soovin läbida juhtimiskoolituse, meeles mõlgub magistriõpe ja mul on suur unistus omandada mõni võõrkeel.”

Piret leab, et haritud inimesel on alati suuremad võimalused ja rohkem oskusi, mis aitavad arendada kohalikku elu ja olla ühiskonnale kasulik. Kolleegide ja lähedaste meelest on tema ise just selline inimene.

Õpingute alustamise tugeks võib pidada ebakindlust, sest olin oma kasvatusalased teadmised omandanud raamatutest ja erinevatelt kursustelt, kuid see ei olnud kindlasti terviklik teadmine.

Mulle meeldib aeg, kus me elame, ning see, et on võimalus õppida ja koolis käia ka teist või kolmandat ringi.

Saaremaa aasta õppijale Tiia Leppikule (40) meeldib mõttekäik: „Inimene areneb tänu sellele, et ta hakkab pöörama tähelepanu asjadele, millele varem ei pööranud. Mina olen täiskasvanueas oma arengut teadlikult suunama hakanud. Olen sallivam, enesekindlam ja hea meelega vahetan teistega oma kogemusi.”

Kooliaega meenutades mõnab Tiia, et tubli viieline koolilaps oli ta vaid umbes kolmanda klassini. Pärast seda tekkis õppimises põnevamaid tegemisi kõikjal. Tänu koolitüdruku aktiivsusele anti talle „kogemata” tegemata jäänud koolitööd andeks, keskkool sai „koolipoisi” tunnistusega siiski lõpetatud ja aktiivsuse eest auraamatussegi kantud.

Aktiivseks jäi noor naine ka lasteaiatöö kõrval: ta korraldas kultuuri- ja noorteüritusi ning hiljem avas koguni oma esteetikakooli, millest kasvas välja Saaremaa esimene erahuvikool. Nii näitaski elu ise, et kõigi tegemiste kõrval jäi teadmistest vajaka. Tiia lõpetas Kuressaare Ametikooli ärikorralduse eriala ja avastas, et õppida on meeldiv.

„Mulle meeldib aeg, mil me elame, ning see, et on võimalus õppida ja koolis käia ka teist ja kolmandat ringi. Oma 35. sünnipäeval viisin dokumendid Tallinna Ülikooli. Viis ülikooliaastat on mu elu oluliselt suunanud.”

Nüüdseks on Tiia *cum laude* lõpetanud magistriõpingud alushariduse pedagoogi-nõustaja erialal ja tal on kavas sügisest sisehindamise nõunikuks õppima hakata.

Tiia teab, et miski siin maailmas ei ole kohe ja hetkega valmis. Kõigel on oma saamislugu ja arenemise tee. Küllap jääb õppimine seda teed tema jaoks ikka pikendama.

Tallinna aasta õppija Aadu Jõgiaasi (58) ellu tõi pöördepunkti raske haigus. Südame seiskumise tõttu langes Aadu kliinilisse surma, talle tehti südameoperatsioon, mille lõpus tekkis ootamatu komplikatsioon. Ometi peatus mitu tundi väldanud verejooks osalt ime läbi, osalt tänu arstide visadusele.

Kolm päeva hiljem, enne mõistuse selginemist, nägi mees „elulinti“ silme eest läbi jooksvat. Ühtäkki sai talle selgeks, et siia maailma naasmiseks peab olema põhjus. „Minu missioon praeguses elus ei ole veel täidetud, üht-teist on vaja veel lõpule viia,“ meenutab ta toonaseid tundeid. Missiooni täitmist tuli alustada õppimisest.

Aadu tööelu algas noorena. Ometi olid noormehel unistused, millest üheks oli õppida raadiotehnikat toonases Tallinna Polütehnilises Instituudis. Elu tegi omad korrektiivid ja edaspidi tuli enamasti õppida töö kõrvalt. Aastate jooksul sai käidud mitmel kursustel ja koolitustel, kuid kõrghariduse saamiseks oli vaja sooritada riigeksamid. „Eelmisel sügisel otsustasin astuda Tallinna Vanalinna Täiskasvanute Gümnaasiumi. Paljud ilmselt ei uskunud, et olen suuteline selle õppeasutuse lõpetama. Samas oli väga meeldiv kogeda õpetajate ja kaasõpilaste abi ja toetust. Kevadel sooritasin edukalt riigeksamid ja sain 58 aasta vanuselt Eesti Vabariigi gümnaasiumi lõputunnistuse omanikuks. Suureks üllatuseks kaasnes lõpetamisega kiituskiri,“ räägib mees oma saavutusest tagasihoidlikult ja lisab: „Olen väga tänulik oma naisele, kes mind kogu kooliaja kõiges abistas ja alati minu muredele-õnnestumistele kaasa elas. Täiskasvanud tütar ja poeg aitasid täiustada inglise keele ja matemaatika oskust.“

Nüüd on Aadu noorpõlveunistus täitunud. Ta on Tallinna Tehnikaülikooli avaliku halduse eriala üliõpilane ja valinud tuleviku tegevusvaldkonnaks humanitaaralad.

Kolm päeva pärast rasket terviseriket elule tagasi tulles nägin oma „elulinti“ silme eest läbi jooksmas. Tundus, et minu missioon praeguses elus ei ole veel täidetud. Peale tervenemist asusin oma elu muutma.

Innovatsiooniaasta eripremia

Oli see siis saatus või mis, aga poolteist aastat tagasi, kutsuti mind ülemuse jutule ja anti teade minu koondamisest. Sellest päevast algas minu uus elu!

Tartumaa aasta õppija Tiia Peetsu (51) leiab, et üks suuremaid hirme, mis takistab meid elus edasi liikumast, on hirm otsustamise ees. „Sisemise võitluse tagajärjel, just sellest samast hirmust, jõudsin viimase aasta jooksul läbi-põlemise äärele. Oli see siis saatus või mis, aga poolteist aastat tagasi kutsuti mind ülemuse jutule ja anti teade minu koondamisest. Sellest päevast algas minu uus elu,” vaatab Tiia tagasi.

Töötuks olemise poole aasta jooksul sai selgeks, mis tema edasist arengut takistas. Ennekõike oli ja on see maailm, kus ainus võimalus ellu jääda on teiste tunnetest mitte hoolida; kus käib mõttetu rebimine selle nimel, kes on parem; kus mõistus domineerib hinge üle ja võitlus rahu üle. „Eesmärgid ei ole meie elu. Meie elu on praegune hetk!” rõhutab naine, kes on asjad enda jaoks selgeks mõelnud. Nii said ära kasutatud kõik toonase tööturuameti pakutavad võimalused, sealhulgas projektijuhtimise ja ettevõtluskoolitus. „Nendel kursustel osalemine andis mu elule uue ja positiivse pöörde. Tartu Kutsehariduskeskuse koostatud hea õppekavaga ja sealsete kogenud õpetajate julgustava käe all valmis mu elu esimene äriplaan, mis tõi kaasa ettevõtluse alustamiseks vajaliku starditoetuse.”

Nüüdseks on Tiia loonud ettevõtte Tiia Peetsu Maaelunõu OÜ, mille põhitegevuseks on pakkuda Euroopa Liidu fondidest toetuse taotlemiseks vajaminevat abi põllumajandusvaldkonnas, aidata hetkesituatsioonide väljaselgitamisel, ametiasutustega suhtlemisel, taotluste koostamisel ning selgitada inimestele nende õigusi ja kohustusi. „Tunnen, et olen ise oma elu peremees ja see on ütlemlata hea tunne. Õppimine andis ka teadmise sellest, et kui oled kord mõne raske olukorraga toime tulnud, on sinust saanud palju tugevam inimene. Turvalisus ei seisne asjade omamises, vaid asjadega hakkamasaamises,” on Tiia kindel.

Valgamaa aasta õppiija Karin Järv (49) on kindel, et inimeseni jõuab kõik see, mida ta väärtustab, ja ta saab just seda, millest ja kuidas mõtleb. Pärast ülikooli matemaatika erialal lõpetamist ja lühikest aega linnakoolis töötamist, tõi elu (loe: pere) Karini armsasse maakooli. Nagu väikeses koolis ikka, pidi ta õpetama erinevaid ained, õppides ja kasvades koos oma õpilastega. „Nimetan end naljatlevalt pooljuhiks, kuna õppealajuhataja tööks on meil ette nähtud 0,5 kohta,” sõnab ta.

Karini kolleegid leiavad, et tema viimase aja õppimistest väärib eriti esile tõstmist pikaajaline ja põhjalik pühendumine inglise keele ja IT õpingutele. Internetist õppematerjalidele täiendust otsides selgus, et kogu huvipakkuv teave on inglise keeles. Ega õpilastele ka arvutitundmises võinud alla jääda. „Sügisel sain võimaluse õppida tegema kodulehekülge, mida õpetati rahvakooli infotehnoloogia lühikoolitusel. Arvan, et see samm sai tõuke just tänu inglise keele õppimisele. Mulle meeldib arvutiga töötada, seda enam, et ingliskeelset materjali pole nüüd põhjust eirata – saan tegeleda sellega, millega soovin või mille järele on vajadus.” Arvutiõpingute tulemusena valmis Karinil oma kodulehekülg. IT-teadmisi jagab õpetaja meelsasti õpilastelegi.

„Kõik siin maailmas on suhteline ehk mis ühele suur, see teisele väike. Minu õpiloo pole midagi suurt, küll aga on see üks näide elukestvast õppest ja vajadusest edasi minna. Mina sain võimaluse oma lugu pajatada tänu sellele, et kellelegi teisele tundusid minu pingutused suured ja tunnustamist väärt,” lõpetab naine tagasihoidlikult.

Internetist õppematerjalidele täiendust otsides selgus, et kogu huvipakkuv informatsioon on inglise keeles. Ega õpilastele ka arvutitundmises võinud alla jääda.

Aasta õppija eripreemia

Täiskasvanuõppega on sama lugu, mis paljuräägitud innovatsiooniga. Tihti mõeldakse, et see peab olema midagi suurt, keerulist ja teaduslikku. Võib, aga ei pea. Eelkõige on tähtis, et see aitab meil midagi kiiremini, paremini ja odavamalt teha või saavutada.

Viljandimaa aasta õppija Raul Järve (33) läks peale tehnikumi mehhaniseerimiseriala lõpetamist kohe kodukandi põllumajandusühistusse tööle. Pärast nelja aastat tekkis tunne, et tahaks kuhugi edasi liikuda. Perregi oli juurdekasvu oodata ja vajadus tööalaselt edasi liikuda aina suurenes. „Saatusel tahtel sattusin tööle ühte Rootsi ettevõttesse, mis alles asutas oma tootmisüksust siia,” meenutab mees. „Mul tekkis tõsine vajadus end täiendada, alates inglise keelest ja lõpetades seadmete kasutamisega. Teiseks väga oluliseks teguriks oli kollektiiv, kuhu sattusin: kui mängid koos väga heade mängijatega, saad ka ise oluliselt paremaks.”

Tänaseks päevaks on mees, kes 1999. aastal alustas ettevõttes keevitajana, jõudnud tootmistehniku ametikohale. „Olen jõudnud keevituslaua tagant kontorilaua taha. See polnud eesmärk kui selline, lihtsalt nii tuli lõpuks välja. Pean tunnustama, et akadeemilist haridust mul veel ei ole – kõik koolitused on olnud pigem rakenduslikud. Minu arvates on täiskasvanuõppega sama lugu, mis palju räägitud innovatsiooniga. Tihti mõeldakse, et see peab olema midagi suurt, keerulist ja teaduslikku. Võib, aga ei pea. Eelkõige on tähtis, et seadet, oskust või tehnoloogiat kasutatakse ja see aitab meil midagi kiiremini, paremini ja odavamalt teha või saavutada.” Raul mõnab, et nagu Eesti mehel ikka, on abiküsimine kõige raskem ja ega töö kõrvalt õppiminegi sugugi kerge ole – lõpetamata tööd tuleb sageli teha uneajast. „Tihti peetakse õppimist kulukaks, aga see ei pruugi päris nii olla. Lisaks Euroopa Liidu poolt rahastatavatele kursustele on paljud ettevõtted siiski valmis koolituskulusid katma. Tasub igapäevaeluski kõrvad lahti hoida, näiteks raadiot kuulata. Nii võib saada palju toredaid mõtteid täiesti tasuta!” on Raul kindel.

Неделя взрослого учащегося (TÕN/HBU)

В настоящем мире, когда каждый день является подтверждением тому, что в сотрудничестве кроются силы, люди объединяются для того, чтобы сделать что-то такое, во что они верят.

В Эстонии, начиная с того времени, когда об обучении взрослых заговорили во всеуслышание, всё больше и больше людей, сплочённых верой в силу учёбы, объединяются во имя создания и построения благоприятствующего обучению общества.

С опытом в области эффективной деятельности сети НБУ нам представилась возможность поделиться с коллегами из Словении, Ирландии, Венгрии, России, Литвы и Дании на международном семинаре, прошедшем в 19 – 21 ноября в Таллинне. Тем самым была расширена сеть НБУ до формы международных отношений.

Сеть НБУ в родной Эстонии продолжает эффективно работать благодаря местным координаторам в уездах, на плечи которых ложится всё то, что происходит во время НБУ на уездном уровне. С сплочённым вокруг них активом осуществляется постоянная работа на протяжении всего года.

Мероприятие по открытию XII Недели обучения взрослых (НБУ) прошло в этом году 2 октября в Пылтсамаа, на котором учащимся года была провозглашена Айли Валб из Вырумаа. Кроме того, в категории лучшего учащегося были выданы и две специальные премии, которыми были удостоены Элла Пыдер из Пылвамаа и Раул Ярве из Вильяндимаа. Специальная премия в

области инноваций была присуждена учащейся из Тартумаа Тийе Пеетсу. Преподавателем года была провозглашена Эне Лукка-Йегилян из Таллинна, и специальную премию присудили Хельги Пылло с Хийумаа. Самой благоприятной для обучения организацией назвали MTÜ Eesti Pottsepad из Тартумаа, и титул лучшего самоуправления ушёл в этот раз в Йыгева.

Во время НБУ были проведены день Grundtvig-a, день э-обучения и форум взрослых учащихся. По Таллинну ходил учебный трамвай, и всю Эстонию объехал учебный автобус. Мероприятия проходили в университетах и в уездах, на них было проведено 600 различных видов деятельности, в которых приняло участие около 13 000 человек. На 2009 год выпала и деятельность по проведению форума взрослых учащихся (TÕF/ФВУ), совместные семинары учебных заведений, а также симпозиумы преподавателей взрослых и мастер-классы.

Информирование о том, что происходит в образовании взрослых в Эстонии, осуществляется при посредничестве прессы, а также теле- и радиопередач. На ЭТВ можно посмотреть передачу „Tagatargemad” („Успешные умники»), по Виккер-радио – послушать передачу „Huvitaja” («Заинтересованный») и по Радио-4 – передачу «Только для взрослых». Все передачи доступны для последующего/повторного прослушивания и просмотра на страничке Интернета народного теле- и радиовещания www.err.ee. 15 ноября вышел уже третий номер журнала „Õpitrepp” («Учебная лестница»), который можно прочитать и прокомментировать в виртуальной версии по адресу www.andras.ee/opitrepp, там же есть возможность для загрузки pdf-файла. Публикации по темам обучения взрослых и учебные истории постоянно появляются как в уездных, так и волостных газетах.

The Adult Learners' Week (ALW)

In our world, where each day seems to bring proof that cooperation is essential, people come together to do something they believe in.

Since the time when adult education has become a public issue in Estonia, more and more people who believe in learning have come together. They consider it important to create and build education friendly environment.

It was possible to share the experience of the way the ALW network operates in Estonia in the international seminar 19-21 Nov in Tallinn, where representatives of different organisations for adult education from Slovenia, Ireland, Hungary, Russia, Lithuania and Denmark participated.

Our network exists thanks to the local regional coordinators who, with their support groups, work throughout the year in order to facilitate different events in the counties during the ALW.

The 12th Adult Learners' Week (ALW) was opened on 2 October in Põltsamaa, where the best were recognised in four categories. The title of the Learner of the Year was given to Aili Valb from Võru County, and two special awards in the same category were received by Ella Põder from Põlva County and Raul Järve from Viljandi County. A special award by the

Foundation InnoEstonia was given to Tiia Peetsu from Tartu County. Ene Lukka-Jegikjan from Tallinn was pronounced the Educator of the Year and Helgi Põllo from Hiiu County received a special award in the same category. The title of the Education Friendly Organisation went to MTÜ Eesti Pottsepad from Tartu County and the Education Friendly Local Government to Jõgeva Rural Municipality.

During the ALW, Grundtvig Day, e-learning day and Adult Education Forum took place. The learning bus travelled all over Estonia and the learning tram provided different activities in Tallinn. Altogether 600 different events took place at local level in the counties, where approximately 13 000 people participated. During the year 2009 Adult Learners' Forum gathered several times, there were cooperation seminars for adult gymnasiums and vocational schools alongside with the symposiums and workshops for adult educators.

There is also a comprehensive media campaign on TV, radio and in written press including TV series "Tagatargemad" on Estonian television and a radio programme on Estonian radio channels both in Estonian and Russian. All the abovementioned programmes can be viewed and listened on the web page of Estonian Public Broadcasting: www.err.ee

On 15 Nov the third issue of the magazine "Õpitrepp" appeared. It is possible to read and comment upon it on the Internet: www.andras.ee/opitrepp and download it as a pdf file.

There is also regular coverage of adult education issues going on in local newspapers.

Järvamaal tutvuti Jaapani toidukultuuriga

TÕN jõudis Võrus isegi turule

Õppimisvõimaluste tutvustamine kaubanduskeskuses Narvas

Käsitöötuba Põlvamaal

Kandidaate aasta õppija, koolitaja, organisatsiooni ja omavalitsuse tiitlile saab esitada 15. juunini aadressil www.andras.ee.

Esita Sinagi oma kandidaat!

XIII TÕN on 8.–15. oktoobrini 2010

XIV täiskasvanuhariduse foorum toimub reedel, 15. oktoobril 2010